

ABRENEI

Ivetas Asones choreografija.

Mūzika - sena latgaļu tautas dziesma "Aizgoja sauleite aiz mokoneiša" - Ē. Dauguļa apdarē.

Deja 16 meitām. Deja izpildāma Abrenes tērpos; var arī tā, ka 1., 2., 3., 5., 12., 14., 15., 16. meita ir Abrenes tērpos, un pārējās meitas ir citu novadu tērpos. Katrai meitai aizdedzināta svece rokā.

Deja choreogrāfēta 1997.g. Klīvlandes Dziesmu Svētku tautas deju lieluzvedumam kā atgādinājums un apliecinājums, ka neaizmirsīsim Latvijas teritorijai piederošo Abrenes apriņķi un tās likteni. Dejas pamatā ir krusta zīme, kuņai gan latviešu tēlotājā rakstā, gan kristīgajā ticībā ir sarga, glābiņa un svētības nesēja nozīme.

Dejas ievadā var deklamēt Lolitas Gulbes dzejoli "Abrenei" (sk. apraksta beigās).

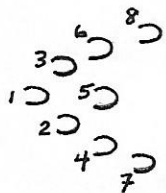
Sākuma stāvoklis

Meitas nostājušās kā rādīts 1. zīm. 2., 3., 7., 8., 9., 10., 14., 15. Meita tur aizdedzināto sveci labajā rokā sev priekšā (roka mazliet ieliekta elkoni), krūšu augstumā; pārējās meitas tur sveci kreisajā rokā. Brīvās rokas gar sāniem; tās pa dejas laiku jātur mierīgi, nešūpojot kamēr iet gājiena vai tecīņus soli.

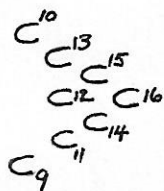
1) Uznākšana un krustu krusts (1.-8.t.; 9.-16.t. x 2)

Aizgoja sauleite aiz mokoneiša
Aizasāda moseņa aiz galdeņ.
Māmeņa mīlo vīleļ man laim
Na uz vīnu dīneņu, bet uz vysu myuž.

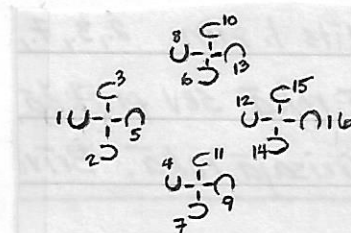
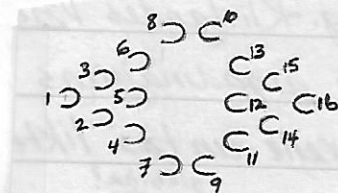
- 1.-2.t.: 7., 8., 9., 10. meita ar 4 gājiena soļiem (sākot ar labo kāju) virzas taisni uz priekšu.
- 3.-4.t.: 7., 8., 9., 10. meita ar 4 gājiena soļiem apgriežas uz vietas pa labi 1x apkārt. 4.t. beigās meitas pārņem sveci kreisā rokā.
- 5.-6.t.: 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. meita atkārti 1.-2.t. darbību (visām sveces kreisajā rokā).
- 7.-8.t.: 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. meita ar 4 gājiena soļiem apgriežas uz vietas pa kreisi 1x apkārt. 8.t. beigās meitas pārņem sveci labajā rokā.
- 9.-10.t.: 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. meita atkārti 1.-2.t. darbību (visām sveces labajā rokā).
- 11.-12.t.: Meitas atkārti 3.-4.t. darbību.
- 13.-14.t.: Visas meitas atkārti 1.-2.t. darbību (sveces kreisajā rokā).
- 15.-16.t.: Visas meitas ar 4 gājiena soļiem apgriežas uz vietas pa kreisi 1x apkārt, nonākot kā rādīts 2.zīm.
- 17.-20.t.: Meitas izstiepj kreiso roku taisni un sanāk pa 4 kopā kā rādīts 3.zīm. (sveces saliek kopā vidū katrā četrnīkā). Meitas ar 8 gājiena soļiem iet 1x apkārt DCV.
- 21.-24.t.: Meitas apgriežas pusapli apkārt pa kreisi, reizē pārņemot sveci labajā rokā. Meitas ar 8 gājiena soļiem iet 1x apkārt PDCV, turot labo roku izstieptu taisni, svecēm satiekoties katra četrnīkā centrā. 24.t. beigās katra četrnīka grupiņa izveido plašu dārziņu (svece labajā rokā).

1. zīm.

2. zīm.

3. zīm.

2) Starpspēle - 4 t.

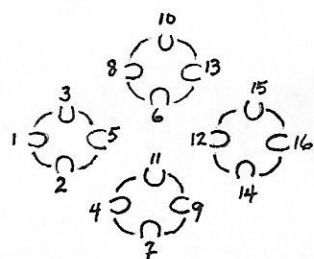
1.-4.t.: Meitas stāv ar skatu pret sava dārziņa centru. (4.zīm.)

3) Mazie dārziņi, virknes un krusta raksts (1.-8.t.; 9.-16.t. x 2)

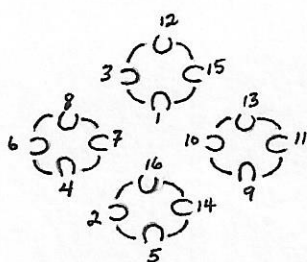
Aizgoja sauleite aiz mokoneiša
 Aizasāda moseņa aiz galdeņ.
 Tāteiti mīlais vielej man laim
 Na uz vīnu dineņu, bet uz vysu myuž.

- 1.-2.t.: Meitas griež savus dārziņus DCV pusapli apkārt ar 4 gājiena soļiem.
 3.-4.t.: Meitas, virknītēs pa divi, virzas ar 8 tecīņus soļiem uz nākamo dārziņa vietu: 5. ar 2., 11. ar 9., 12. ar 15., 6. ar 8. virzas DCV pa dārziņa ārpusi; 1. ar 3., 10. ar 13., 16. ar 14., 7. ar 4. virzas PDCV pa dārziņu iekšpusi. 4.t. beigās meitas nonākušas 5.zīm. norādītajās vietās un izveido dārziņu ar blakus stāvošām meitām.
 5.-6.t.: Meitas griež dārziņus PDCV ar 4 gājiena soļiem.
 7.-8.t.: Meitas, virknītēs pa divi, virzas ar 8 tecīņus soļiem uz nākamo dārziņa vietu: 2. ar 5., 9. ar 11., 15. ar 12., 8. ar 6. virzas DCV pa dārziņa iekšpusi; 3. ar 1., 13. ar 10., 14. ar 16., 4. ar 7. virzas PDCV pa dārziņu ārpusi. 8.t. beigās meitas ir nonākušas pretējā dārziņa vietās kopā ar sava četrnieka meitām; meitas sadod rokas dārziņā ar blakus stāvošām meitām. (6.zīm.)
 9.-16.t.: Meitas atkārti 1.-8.t. aprakstīto darbību, nonākot atpakaļ sākuma vietās; 16.t. beigās meitas nesadod rokas dārziņā, bet stāv kā rādīts 7.zīm. (svece labajā rokā, brīvā roka gar sāniem).
 17.-18.t.: 1., 3., 4., 7., 14., 16., 10., 13. meita ar 4 gājiena soļiem apgriežas pusapli apkārt pa labi, paliekot ar skatu uz āru no centra.
 19.-20.t.: Visas meitas ar 4 gājiena soļiem apgriežas 1x apkārt pa labi, paliekot ar sejām uz āru no centra.
 21.-22.t.: 2., 5., 6., 8., 9., 11., 12., 15. meita ar 4 gājiena soļiem virzas uz āru kā rādīts 8.zīm.
 23.t.: Visas meitas ar 2 gājiena soļiem apgriežas pusapli apkārt pa kreisi, paliekot ar skatu pret centru.
 24.t.: Meitas sadod rokas dārziņā (svece labajā rokā). (9.zīm.)

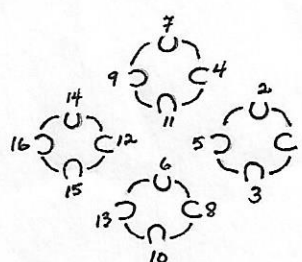
4. zīm.

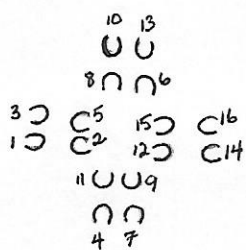
5. zīm.

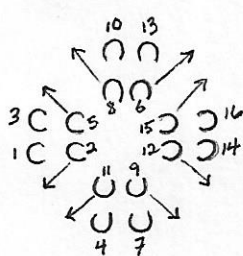
6. zīm.

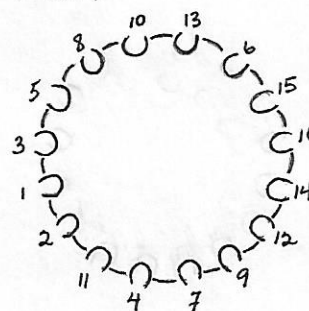
7. zīm.

8. zīm.

9. zīm.

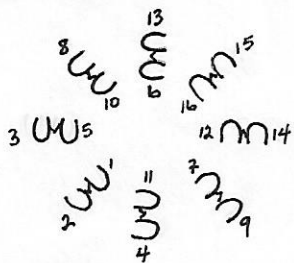

4) Liels dārziņš un mazie krusti (1.-8.t.; 9.-16.t. x 2)

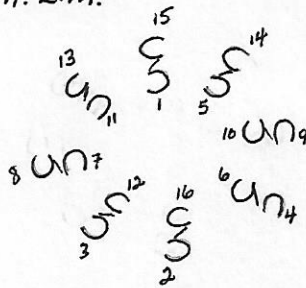
Aizgoja sauleite aiz mokoneiša
 Aizasāda moseņa aiz galdeņ.
 Broleiši, moseņas, vielejat man laim
 Na uz vīnu dīneņu, bet uz vysu myuž.

- 1.-2.t.: Visas meitas ar 8 tecīņus soļiem griež dārziņu DCV.
- 3.-4.t.: Meitas ar 4 gājiena soļiem saiet pa divām kopā un virzas DCV pa apli (iekšējās rokas sadotas plecu augstumā, brīvās rokas ar svecēm turētas uz priekšu krūšu augstumā, brīvās rokas bez svecēm - gar sāniem). (10.zīm.)
- 5.-6.t.: Meitas apļa iekšpusē apgriežas pusapli apkārt pa kreisi un ar 8 tecīņus soļiem virzas PDCV apkārt pa apļa iekšpusi, dejojot garām 3 meitām un apstājoties pie 4. meitas. Meitas apļa ārpusē virzas DCV ar 4 gājiena soļiem.
- 7.-8.t.: Meitas sadodas vījas satvērienā (ar kreiso roku) ar satikto meitu un ar 4 gājiena soļiem apgriežas apkārt (11.zīm.). 8.t. beigās meitas pārņem sveci kreisajā rokā, un visas izveido dārziņu (12.zīm.).
- 9.-10.t.: Meitas ar 8 tecīņus soļiem griež dārziņu PDCV.
- 11.-12.t.: Meitas ar 4 gājiena soļiem saiet pa divām kopā (ar to pašu meitu ar kuŗu griezās vījas satvērienā) un virzas PDCV pa apli.
- 13.-14.t.: Meitas apļa iekšpusē apgriežas pusapli pa labi apkārt un ar 8 tecīņus soļiem virzas DCV apkārt pa apļa iekšpusi, aizdejojot atpakaļ pie sākuma meitas. Meitas apļa ārpusē virzas ar 4 gājiena soļiem PDCV.
- 15.-16.t.: Meitas sadodas vījas satvērienā (ar labo roku) ar sākuma meitu un ar 4 gājiena soļiem iegriežas kā rādīts 13.zīm. Meitām svecēs kreisajā rokā.
- 17.-18.t.: 2. ar 1., 9. ar 7., 8. ar 10., 16. ar 15. meitu, viena aiz otras kā rādīts 13.zīm., virzas uz apļa centru ar 4 gājiena soļiem.
- 19.-20.t.: 3. ar 5., 4. ar 11., 14. ar 12., 13. ar 6. meitu izpilda 17.-18.t. darbību. Pa to laiku pārējās meitas ar 4 gājiena soļiem apgriežas uz vietas pusapli apkārt pa kreisi, reizē pārņemot sveci labajā rokā.
- 21.-22.t.: 2., 1., 9., 7., 8., 10., 16., 15. meita ar 4 gājiena soļiem virzas uz āru no apļa uz savām vietām lielajā dārziņā, paliekot ar skatu uz āru. Pa to laiku pārējās meitas ar 4 gājiena soļiem apgriežas uz vietas pusapli apkārt pa kreisi, reizē pārņemot sveci labajā rokā.
- 23.-24.t.: 3., 5., 4., 11., 14., 12., 13., 6. meita ar 4 gājiena soļiem virzas uz āru no apļa uz savām vietām lielajā dārziņā; 24.t. visas meitas iegriežas ar skatu DCV pa apli (14.zīm.).

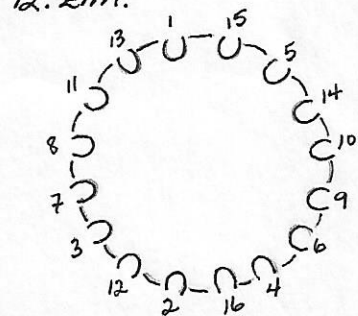
10. zīm.

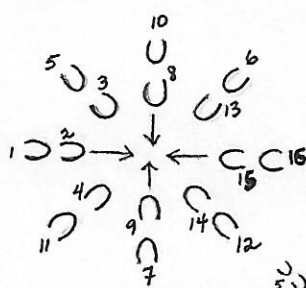
11. zīm.

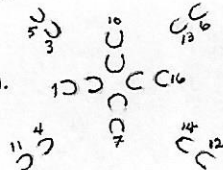
12. zīm.

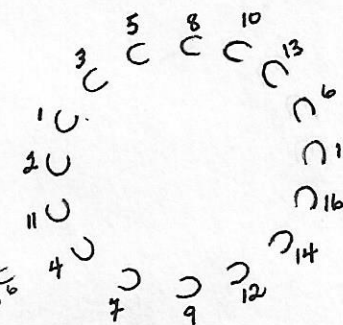
13. zīm.
(a)

13. zīm.
(b)

14. zīm.

5) Aplis un lielā krusta izveidošana (1.-8.t.; 9.-16.t. x 2)

Aizgoja sauleite aiz mokoneiša
 Aizasāda moseņa aiz galdeņ.
 Māmeņa mīlo vielej man laim
 Na uz vīnu dīneņu, bet uz vysu myuž.

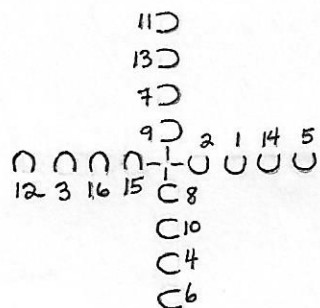
- 1.-2.t.: Visas meitas ar 4 gājiena soļiem virzas DCV pa apli.
- 3.-4.t.: 2., 8., 9., 15. meita ar 4 gājiena soļiem virzas uz apļa centru, izstiepj labās rokas tā, lai sveces sanāktu kopā vidū un sāk virzīties PDCV apkārt. Pārējās meitas ar 4 gājiena soļiem turpina virzīties DCV pa apli.
- 5.-6.t.: Visas meitas ar 4 gājiena soļiem iet iesāktajos virzienos (meitas apļa centrā - PDCV; meitas apļa ārpusē - DCV).
- 7.-8.t.: 1., 7., 10., 16. meita ar 4 gājiena soļiem virzas uz centru: 1. meita pievienojas 2., 7. pievienojas 9., 10. pievienojas 8., un 16. pievienojas 15. meitai blakus un virzas PDCV.
- 9.-10.t.: Visas meitas ar 4 gājiena soļiem iet iesāktajos virzienos.
- 11.-12.t.: 3., 4., 14., 13. meita ar 4 gājiena soļiem virzas uz apļa centru: 3. meita pievienojas 16. meitai, 4. pievienojas 10., 14. pievienojas 1., un 13. pievienojas 7. meitai blakus un virzas PDCV. Meitas apļa ārpusē ar 4 gājiena soļiem turpina virzīties DCV pa apli.
- 13.-14.t.: Visas meitas ar 4 gājiena soļiem iet iesāktajos virzienos.
- 15.-16.t.: 5., 6., 11., 12. meita ar 4 gājiena soļiem: 5. pievienojas 14., 6. pievienojas 4., 11. pievienojas 13., un 12. pievienojas 3. meitai blakus un virzas PDCV, nonākot tajās vietās, kā rādīts 15. zīm.
- 17.-20.t.: Visas meitas ar 2 soļiem pagriežas ¼ apli pa labi, tad atkārtō šo darbību vēl 3 reizes, nonākot atkal ar skatu PDCV.
- 21.-23.t.: Meitas atkārtō iepriekš aprakstīto darbību 3x tikai griež ¼ apļus pa kreisi, nonākot ar skatu pret apļa centru.
- 24.t.: Meitas stāv uz vietas un noliec galvas; sveces labajā rokā.

Nodejošanai var izmantot sekojošo gājienienu:

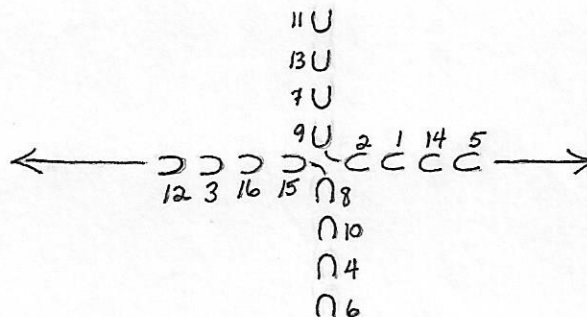
Mūziku atkārtō no paša sākuma. Uz iesākuma akorda meitas paceļ galvas.

Sākot ar 1.t.: 12., 3., 16., 15. meita apgriežas pusapli apkārt pa labi,
 2., 1., 14., 5. meita apgriežas pusapli apkārt pa kreisi, un visas meitas gājiena soli virzas
 nost no skatuves kā rādīts 16. zīm. 8., 10., 4., 6. meita seko 15. meitai nost;
 9., 7., 13., 11. meita seko 2. meitai nost.

15. zīm.

16. zīm.

Dejas ievadā var deklamēt Lolitas Gulbes dzejoli "Abrenei":

Abrenei

Tās māsas,
kas roku rokā aizgāja
pa ceļu
cerēdamas,
ka rītdienai
būs pilnas saujas un
varēs saulē deļot,
nepamanīja
to vājāko, to nevarīgāko
māsu,
kas palika krustcelēs viena.
Un tumsa
viņu izvaroja. Bez žēlastības.
Tēvi pagrieza muguras
un sabāza rokas
kabatās, viņu neapraudot.
Tikai māte,
akmenī cirsta,
bezpalīdzīgi noraudzījās
kā baltā tautas tērpā
viņas Abrene dubļos brien.

Dieva krusts ir latviešu tēlotājā rakstā, Tpašuma zīmēs un dabā redzamais krusts ar vienāda garuma staru krustojumu. Dainās tas pieminēts daudzas reizes ar sarga, glābiņa un svētības nesēja nozīmi, kas nāk no Dieva. Dainas piemin arī dabā sastopamo krustu, kas pasargā no ļaunuma.

ABRENEI

Ivetas Asones choreogrāfija.

Mūzika - sena latgaļu tautas dziesma "Aizgoja sauleite aiz mokoneiša".

Deja 16 meitām (Abrenes tērpos) un vairākiem 4 meitu sastāviem citu novadu tērpos.

Deja choreogrāfēta 1997.g. tautas deju lieluzvedumam Klīvlāndē kā atgādinājums un apliecinājums, ka neaizmirsīsim Latvijas teritorijai piederošo Abrenes apriņķi, kas vēl līdz šai dienai ir okupēts. Dejas pamatā ir krusta zīme, kurai gan latviešu tēlotājā rakstā, gan kristīgajā ticībā ir sarga, glābiņa un svētības nesēja nozīme.

KUSTĪBAS 4 MEITU GRUPĒJUMIEM (ap galveno 16 meitu - abreniešu - sastāvu).

Sākuma stāvoklis

Meitas nostājušās viena aiz otra aizkulisēs; rokas sānos. (1.zīm.)

1) Abreniešu uzdejošana (1.-8.t.; 9.-16.t. x 2)

Aizgoja sauleite aiz mokoneiša
Aizasāda moseņa aiz galdeņ.
Māmeņa mīlo vielej man laim
Na uz vīnu dīneņu, bet uz vysu myuž.

1.-16.t.: Meitas stāv aizkulisēs, kamēr abrenietes uzdejo.

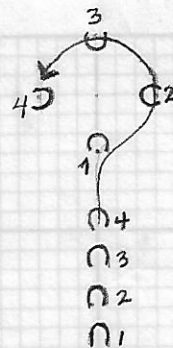
17.-24.t.: Meitas stāv aizkulisēs.

2) Starpspēle - 4 meitu sastāvu uzdejošana (4 t.)

1.- 4.t.: Meitas ar 16 tecīņus soļiem uzdejo no aizkulisēm uz savām vietām aplī;
meitas virzas DCV pa apli, kamēr nonāk savās vietās. (2.zīm.)

1. zīm.

○ 4
○ 3
○ 2
○ 1

2. zīm.

3) Mazie dārziņi (1.-8.t.; 9.-16.t. x 2)

Aizgoja sauleite aiz mokoneiša
 Aizasāda moseņa aiz galdeņ.
 Tāteiti milais vielej man laim
 Na uz vīnu dīneņu, bet uz vysu myuž.

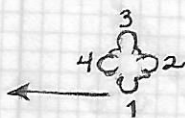
- 1.- 2.t.: Meitas sadod rokas plašā dārziņā un ar 4 gājiena soļiem griež to DCV, nonākot pretējās vietās.
- 3.- 4.t.: Meitas ar 4 gājiena soļiem dodas uz centru, rokas neatlaižot, izveidojot ciešu dārziņu.
- 5.- 6.t.: Meitas griež ciešo dārziņu ar 4 gājiena soļiem PDCV.
- 7.- 8.t.: Meitas ar 4 gājiena soļiem soļo atmuguriski uz āru, izstiepjot sadotās rokas plašā dārziņā. (Meitas ir nonākušas atpakaļ sākuma vietās.)
- 9.-16.t.: Meitas atkārti 1.-8.t. darbību, 16.t. beigās atlaižot sadotās rokas.
- 17.-18.t.: Meitas ar 4 gājiena soļiem dodas uz vidu, sanākot tuvu kopā viena otrai.
- 19.-20.t.: Meitas ar 4 gājiena soļiem apgriežas pusapli apkārt pa kreisi, paliekot ar seju uz āru no apļa.
- 21.-24.t.: Meitas sadodas rokās (vienīgi 1. un 4. meitai nav rokas sadotas), un 1.meita gājiena soli ved savu virkni kā rādīts (3.zīm.), izveidojot taisnu rindu pret abrenietēm. (4.zīm.)

4) Rinda uz priekšu un atpakaļ (1.-8.t.; 9.-16.t. x 2)

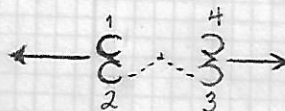
Aizgoja sauleite aiz mokoneiša
 Aizasāda moseņa aiz galdeņ.
 Broleiši, moseņas, vielejat man laim
 Na uz vīnu dīneņu, bet uz vysu myuž.

- 1.- 2.t.: Meitas paceļ sadotās rokas plecu augstumā (rokas mazliet pastieptas uz priekšu) un ar 8 tecīgus soļiem dejo uz priekšu; 1. un 4. meitai brīvās rokas sānos. (4.zīm.)
- 3.- 4.t.: 2. un 3. meita atlaiž sadotās rokas un ieliek sānos. 1. ar 2. meitu pagriežas ¼ apli pa labi un ar 4 gājiena soļiem iet uz priekšu. 3.ar 4. meitu pagriežas ¼ apli pa kreisi un ar 4 gājiena soļiem iet uz priekšu. (5.zīm.)
- 5.- 6.t.: Meitas atlaiž sadotās rokas, ieliek sānos, apgriežas pusapli apkārt (griežoties vienai pret otru) un ar 8 tecīgus soļiem dejo pret pretimnākošām meitām, izdejojot tām cauri (6.zīm.). 6.t. beigās 1.un 2. meita pagriežas viena pret otru; tāpat 3. pret 4. meitu.

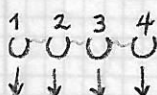
3. zīm.

5. zīm.

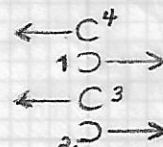
4. zīm.

6a. zīm.

6b. zīm.

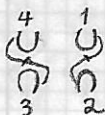
- 7.- 8.t.: 1. ar 2. meitu sadod kreisās, 3. ar 4. meitu sadod labās rokas vijas satvērienā un ar 4 gājiena soļiem apgriežas $\frac{3}{4}$ apli apkārt. (7.zīm.) 8.t. beigās nostājas rindā kā rādīts 8.zīm.
- 9.-10.t.: Meitas atkārtō 1.-2.t. darbību, tikai šoreiz deļo 8 teciuļus soļus atmuguriski. (8.zīm.)
- 11.-12.t.: Meitas atkārtō 3.-4.t. darbību, tikai šoreiz 1. ar 2. meitu pagrieļas un soļo pa kreisi, 3.ar 4. meitu pagrieļas un soļo pa labi.
- 13.-14.t.: Meitas atkārtō 5.-6.t. darbību.
- 15.-16.t.: Meitas atkārtō 7.-8.t. darbību, tikai šoreiz 1. ar 2. meitu sadod labās, 3. ar 4. meitu sadod kreisās rokas vijas satvērienā.
- 17.-20.t.: Meitas apgrieļas pusapli apkārt pa labi, izveido dārziņu (sejas ir pret dārziņa centru) un grieļ dārziņu DCV ar 8 gājiena soļiem.
- 21.-24.t.: Meitas grieļ dārziņu PDCV gājiena soli līdz savām vietām apli un 24.t. beigās izveido krustu - kreisās rokas sadotas centrā, izstieptas taisnas, brīvās rokas gar sāniem. (9.zīm.)

5) Nobeigums (1.-8.t.; 9.-16.t. x 2)

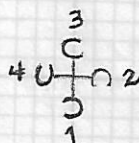
Aizgoļa sauleite aiz mokoneiša
 Aizasāda moseņa aiz galdeņ.
 Māmeņa mīlo vieļej man laim
 Na uz vīnu dīneņu, bet uz vīsu myuļ.

- 1.- 2.t.: Meitas ar 4 gājiena soļiem grieļ krustu pusapli apkārt (līdz pretējām vietām).
- 3.- 4.t.: Meitas stāv uz vietas.
- 5.- 6.t.: Meitas ar 4 gājiena soļiem grieļ krustu pusapli apkārt (līdz savām vietām).
- 7.- 8.t.: Meitas stāv uz vietas.
- 9.-16.t.: Meitas atkārtō 1.-8.t. darbību.
- 17.-20.t.: Meitas atlaiļ sadotās rokas centrā un nolaiļ tās gar sāniem. Visas meitas (1. meitai vadot un citām sekojot viņai aiz muguras) ar 8 gājiena soļiem virzas pret Abrenes meitām zāles vidū.
- 21.-24.t.: Meitas stāv ar skatu pret Abrenes meitām; rokas gar sāniem. (10.zīm.) 24.t. visas noliec galvas.

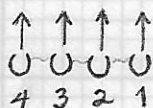
7. zīm.

9. zīm.

8. zīm.

10. zīm.

